

VÁCLAV GRUBER

česká próza
na
www.carpe.cz

Prokletá vteřina

Václav Gruber

PROKLETÁ VTEŘINA

2011

© *Václav Gruber, 2011*

© *Carpe diem, 2011*

www.carpe.cz

Made in Moravia, Czech Republic, EU

ISBN 978-80-87195-40-6

Šeřilo se. Slunce zapadlo před několika minutami a obloha začala mít barvu dlouhých večerů pozdního léta. Různé odstíny fialové teď budou pomalu zrát do černa. Škoda, že se mnou není Verunka, řekl si Pida a rozsvítil světla. Pod táhlým kopcem podřadil a lehce přišlápl pedál plynu. Vínový Passat znatelně zrychlil, ale motor i nadále jen tak zlehka vrněl hluboko pod hranicí svých možností. Pida chvílku váhal, jestli si má znovu zapnout rádio. Ne, než by našel hudbu, která by se k těm barvám na obloze alespoň trochu hodila, byla by nálada pryč. Opřel se do světlešedé kůže anatomicky tvarovaného křesla a vychutnával si klidnou jízdu. Těšil se domů. Pida už toho najezdil hodně, a pokud mohl, řídil vždycky sám. Řídil rád a dobře. Dnes má za sebou jen něco přes tři sta kilometrů, to ani nepřijede domů unavený. Podíval se na telefon na palubní desce a zaváhal, jestli má zavolat Verunce, že za půl hodiny bude doma. Není třeba volat, nemá zpoždění. Byl rád přesný, dobře věděl, že čas je to nejvzácnější. Kromě Verunky, děti... jo, a zdraví, vzpomněl si na Tomáše... Ještě trochu přidal, ručička tachometru se chvěla něco nad devadesátkou, tady je možné jet rychle, teď přijde táhlá levotočivá zatáčka...

Z levotočivé zatačky se vyřítila dvoje světla vedle sebe. Čtyři světlometry Pidu trochu oslnily. Nesmyslně si vzpomněl na Fiat patnáct set, který se kdysi tak líbil tátovi, a ty lepší žigulíky měly čtyři světla a chevrolety, co tenkrát existovaly jen na obrázcích. Řidič Mazdy, který tak nesmyslně předjížděl kamion v tom nejpitomějším místě, co si mohl vybrat, se snažil auto strhnout doprava, jenže náklad'ák osobním autem ze silnice nevytlačíš... a tak začala, aniž si to někdo mohl uvědomit, rozhodující vteřina života, vteřina, ve které čas ztrácí svoji reálnou podobu, vteřina, do které se jako v šíleném kaleidoskopu skládá minulost i budoucnost, vzpomínky, sny a představy, mozek najednou ví, že není čas vnímat svět kontinuálně, a do tohoto prchavého okamžiku soustředí vše... Rána, a obě auta se zaklesnutá levou stranou přídí pootočila proti směru hodinových ručiček, Pidův Passat přeletěl do protisměru, teď budu muset zatelefonovat, snad se ten telefon nerozbije, kdyby teď Verunka seděla vedle mě... děti jsou daleko, už jsou dospělé, zvládnou to... ani si neuvědomil vystřelené airbagy a tlak zapnutého pásu, podvědomě se snažil volant stočit doprava, jenže levá přední poloosa byla dávno zlomená, auto se převracelo na pravý bok a zprava se karoserie bortila o letitou lípu, ještě že je ta sedačka z kůže, kůži větev neroztrhne, kdybych měl na hlavě helmu jako cyklisti... Pak obloha zčernala. Najednou, žádný tmavě fialový mezistupeň.

Mazda po srážce také přeletěla do protisměru, přerazila dva umělohmotné patníky a skončila v pří-

kopu. Skřípání brzd a syčení unikajícího vzduchu brzdícího kamionu zcela zanikly v hluku srážky dvou osobních aut.

„Ty vole, to je průser,“ vydechl mladší z dvou mužů, kteří vyskočili z nákladáku.

Mazda byla o něco blíž. Přiběhli k ní oba.

„Je živej?“ To nebyla otázka, to bylo jenom přání.

„Jak to mám sakra poznat.“ Ani to nebyla odpověď, to jenom strach se dere na povrch různými cestami. „V autáku je mobil,“ řekl a hned toho zalitoval, protože ten mladší se okamžitě rozběhl ke kamionu a on musel zůstat tady. „Sto padesát pět,“ zakřičel ještě zbytečně. Levá přední dvířka Mazdy povolila, když za ně vzal. Muž, který tak pospíchal, ležel zhroucený na volantu, hlavu opřenou o rozbité přední sklo. Na přístrojovou desku by pohodlně dosáhl i cestující ze zadního sedadla. Naštěstí tam žádný nebyl.

„Hej, pane, slyšíte mě?“ dotkl se řidičova ramene. „Je tu sám,“ obrátil se na mladšího muže, který už stál za ním, zapnutý mobil ještě v ruce.

„Už jedou,“ řekl.

„Volal jsi policajty?“

„Ne, na záchrance říkali, že je zavolají... Je živej?“ zeptal se znovu.

„Nevím, snad jo, pohnul se.“

„Já to nevidím.“

„Určitě, pohnul se, když jsi telefonoval. A teče mu krev z nosu.“

„Vytáhneme ho?“

Přikývl. „Opatrně, kdyby měl zlomenou páteř...“

Lidské tělo je moc nepohodlné na manipulaci. Sedačka řidiče Mazdy byla naštěstí utržená, a tak se jim podařilo zraněného z auta vytáhnout bez většího násilí.

„Polož ho na bok, aby se neudusil, kdyby zvracel,“ mladší si začínal rozpomínat, co jim to říkali na kursech první pomoci.

„Vždyť nedýchá!“

Bezvládne tělo se samo převalilo na záda.

„V lékárnice je ta rouška na dýchání z úst do úst.“

„Padej pro ni.“ Starší muž položil zkřížené dlaně na hrudník řidiče Mazdy. Stlačil. Nic. Stlačil několikrát po sobě. Na školeních s umělou pannou to dělal mockrát. Teď už byl klidnější, teď už věděl, co má dělat. „Honem, tu roušku. Takovej igelit s náustkem.“

„Já přece vím.“ I mladší muž se trochu uklidnil. Položil bezvědomému roušku na obličej a fouknul do náustku.

„Musíš mu zaklonit hlavu. Podlož mu hrudník. A taky se musí ucpat nos.“

Mladší se rozhlédl, pak si svlékl koženou bundu, složil ji raněnému pod záda. Znovu se mu sklonil nad hlavou a dýchl prudce do náustku.

„Hele, zkus to chvíli sám, půjdu se kouknout na toho druhého,“ kývl hlavou směrem k havarovanému Passatu.

„Počkej,“ vyrazil mezi dvěma vdechy do náustku, „přece...“ Přece tu nemůžu zůstat sám, chtěl

říct, ale najednou si uvědomil, že v druhém autě také někdo je, alespoň jeden tam být musí, kruci, jak to, že tu ještě není záchranka, blbost, volali ji před minutou... Zkoušel bezvědomému muži střídavě mačkat hrudník a vdechovat vzduch přes otvor roušky do úst...

Tomáš za sebou zavřel vrátka a z kapsy vytáhl klíče od hlavního vchodu. Rodinný domek s přístavbou, kterou z velké části vlastnoručně vybudoval s manželkou a dětmi zrovna v těch letech, kdy začínal s privátní ordinací, není žádná vila, ale je to „doma“, kde se může zavřít, vypnout mozek. Odemkl dveře a vstoupil do malé haly s krbem, na kterou navazovala kuchyně. V duchu svému domu říkal „poslední stavba socialismu“. Dnes už by stavěl úplně jinak.

Ale na druhou stranu, který z doktorů si sám postavil krb.

„Jano?“

Žádná odpověď. Jen postarší irský setr se zvedl ze svého místa před krbem, otřel čenich pánovi o nohu a radostně vrtěl ocasem.

„Takže ty jsi tu sám, Bene?“

Pes spokojeně zafuněl, když si Tomáš sedl do křesla před krbem. Že by si zatopil? Ne, bude krásně teplý večer... Tahle si to vždycky představoval. Tady bude krb, tady bude pes a tady budu já. Poškrábal Bena pod převalisýma ušima a pes mu vděčně olízl ruku. Idylický život venkovského lékaře. Zpočátku uvažoval o tom, že by k domku

přistavěl ordinaci. Teď byl rád, že to neudělal. Pracoviště od bydlení by úplně oddělit nešlo, takže žvýkačky, které teď bývají nalepené v čekárně na dveřích a na židličkách, by byly v předsíni. Kromě toho, tenhle krb a ordinace pod jednou střechou, to by nedělalo dobře. Je lepší, když člověk musí sundat bačkory a přezout se, když jde do práce. Mezi zaměstnáním a domovem by měl být alespoň nějaký filtr. Časový i prostorový. Ty dvě ulice a sedm minut je tak akorát. Kdykoliv může do ordinace jít, ale tady může starosti s pacienty, nemocemi a pojišťovnamy alespoň trochu potlačit. „Bene, když chceš potlačovat starosti, musíš jít kousek pěšky a pak se přezout. Rozumíš?“ Nemusel se ptát, po těch letech mu Ben samozřejmě rozuměl. Otočil hlavu ke dveřím a štěkl. „To víš, že jo, půjdeme ven... Počkáme na Janu, třeba půjde s námi.“

Volkswagen Transporter Zdravotnické záchranné služby stál na okraji silnice se zadními dveřmi otevřenými k vraku Passatu.

„Nedostal jsem se k němu,“ vysvětloval omluvným hlasem starší muž z kamionu.

„To je v pořádku,“ odpověděl mu přes rameno řidič záchranky, který držel ve vysoko zdvihnuté pravé ruce vak s infúzním roztokem.

„Teče?“ Doktor Žák se dostal do Passatu zadními dveřmi. Pida tou dobou nevnímal, co se v jeho autě děje. V mozku se mu míhaly neuspořádané obrazy, z části vzpomínky a zčásti sny, mezi které tu a tam proniklo něco zvenčí. Rána na čele

mu krvácela a dýchal. Povrchně, s několika zlomenými žebry se nedýchá moc pohodlně, ale dýchal. Doktor Žák mu do levého předloktí zavedl kanylu, na kterou napojil infúzi. Vpich Pida vnímal. Z dálky. Někde má levou ruku a někdo s ní něco dělá, to nevádí, už abych byl doma, Verunka má starost...“ „Dej mi límec,“ obrátil se doktor Žák k řidiči záchranky, „trojku.“

„Límec, trojku,“ křikl řidič na sestru, která se právě vracela se sanitářem od druhého auta.

„Přijeli týnští, ale...,“ pokrčila rameny a současně podávala doktoru Žákovi plastický límec na zafixování krční páteře.

„Doktore, můžeme vám ho vystříhat?“ zeptal se mladý muž z hasičského auta, které dorazilo současně s druhou zdravotnickou posádkou.

„Jo, můžete, máme ho zajištěného.“

Později Pida tvrdil, že si uvědomoval, jak mu mechanickými nůžkami krájí jeho nové auto a vůbec nedávají pozor na světlešedou kůži, ale že to nevádí, protože věděl, že musí ještě dostat ven Verunku. „Verunko,“ chtěl zavolat... „ty jsi se mnou, i když jsem v průšvih...“

„Hele, něco říká,“ sanitář se sklonil k Pidovi, který už ležel na nosítkách ve vakuové matraci.

„Jo, snad se z toho dostane,“ odpověděl Žák, „oběhově je dobřej. Kyslík přes masku,“ obrátil se ještě na sestru, „a pak můžeme nakládat.“

O kus dál stál mladší muž z kamionu a nevěřícně se díval na bílé prostěradlo, pod kterým se rýsovalo lidské tělo. Jak to, vždyť jsme...

Rozhlédl se. Kde je ta resuscitační rouška, tu potřebujeme, tu musíme mít v autě v lékárnice...

Telefon. Tomáš potlačil krátké pokušení ignorovat kničení mobilu na stole, pohladil Bena a zvedl se. Dlouho mobil odmítal, nerad telefonoval odjakživa, i dříve v nemocnici radši vyběhl dvě patra, než aby něco vyřizoval telefonem. Mobilní si pořídil, až když několikrát našel doma na záznamníku prosbu o návštěvu z vesnice, ze které před chvílí přijel. I teď mobil nemá rád, ani se neobtěžoval nastavením různých druhů vyzvánění, takže netušil, kdo volá, dokud nedošel k velkému jídelnímu stolu.

„Ano, Verunko, co se děje...“

„Tome, Pida se naboural...“

„Jak?“

„Nevím, je prý hodně poraněný, ale žije.“

„Kde je?“

„V Plzni, na Lochotíně, musím za ním.“

„Počkej na mě, jedu k tobě. Hned.“ Ukončil hovor. Tak a je to. Pohledem na zápěstí zkontroloval čas, jak by to nebylo jedno. Zvyk, když se na chirurgii něco začalo dít, bylo třeba vědět, kolik je. Čas je důležitý... „Máme po idyle, Bene,“ obrátil se k psovi u krbu. „Musím za kamarádem, víš, je v nemocnici. Počkáš na Janu.“ Benovy hluboké hnědé oči trochu posmutněly. Rozuměl. Ještě nechat na stole krátký vzkaz. Byla zvyklá, kolikrát za ta léta našla doma místo manžela stručnou zprávu, kam zase musel. Tohle je ale něco jiného. Pida je kamarád.

Nejen kamarád... Znají se už tolik let, vídají se jen občas, každý patří jinam, každý má jinou práci, jiné známé, jiné koníčky. Přesto si Tomáš uvědomoval, že Pida je jedním z nejdůležitějších lidí v jeho životě. Měl ho rád. Měl rád a obdivoval i Verunku, která dokázala s Pidou prožít nelehké začátky manželství, vysilující starosti v rodině i v práci, začátky podnikání i s tou fyzickou dřinou, vyčerpáním a existenční nejistotou, protože začínali opravdu z ničeho... Verunka to všechno vydržela a vydržela i úspěch. Je to vlastně jednoduché, protože Pida je skutečný podnikatel a Verunka je skutečná dáma...

V okamžiku, když otočil klíčkem v zapalování svého modrého Escorta, uvědomil si Tomáš, že má na sobě obyčejné domácí džíny. To se Pidovi nebude líbit, lékař v obyčejných riflích. Usmál se, jako by ho viděl, jak zlehka kroutí hlavou a přimhuřuje oči. Víš, na doktora musí lidi koukat jako na doktora... Ale co, hodí se mi k autu. Vycouval z přístřešku u domu, vrata za sebou nechal otevřená a zařadil rychlost.

Na konci předměstské osady, kde ještě předloni byla jen louka s plevelem a trávou, kterou nikdo nesekal, stojí několik nových vil. Obydlí úspěšných lidí. Na začátku tabule upozorňující na to, že vjíždíte na soukromý pozemek. Matoušovi bydlí na nejhezčím místě, u malého lesíka. Rozsáhlá přízemní vila s dokonale upravenou zahradou. Tohle není „podnikatelské baroko“ s věžičkami, růžičkami,

trpaslíky a mřížemi. Elegantní, pohodlné, praktické. Pida s Verunkou mají vkus a nemusejí si hojit žádné mindráky. Bezbariérové prostředí, uvědomil si Tomáš, když projížděl otevřenou branou. Byl tu už mockrát, ale nikdy ho to ještě nenapadlo. Až ho zamrazilo v zádech.

Veronika už čekala. „Je na příjmovém oddělení ve fakultce, volali mi to policajti.“

„Jedeme rovnou.“ Otevřel Verunce pravé dveře, oběhl auto, nasedl a znovu nastartoval. „Jak se to stalo?“

„Narazilo do něj nějaké auto, které špatně předjíždělo.“

„Byl s ním někdo?“

„Ne, prý byl v autě sám.“

„Řekli ti, co mu je?“

„Ne, jen že to je těžší poranění, ale že není v nebezpečí života... Tome,“ otočila se k němu a Tomáš si všiml, že má slzy v očích, „Tome, já se strašně bojím. Já vím, že mi do telefonu nemohli říct všechno...“

„Klid, jestli ti řekli, že není v bezprostředním ohrožení života, tak určitě není. Kdyby si nebyli jistí, neřekli by do telefonu nic. S kým jsi mluvila?“

„Nebyl to doktor, nějaký dopravák, co ten může vědět o tom, jak těžké je které poranění.“

„Neboj se, určitě takhle nevolal poprvé. A určitě měl informace od záchranky. Kdyby hrozilo nejhorší, nevolal by ti, přijeli by za tebou.“ Tomáš si vzpomněl, jak za ním před nedávnem přišel do

ordinace policista z místního oddělení. Také přijel od autohavárie. Za manželkou řidiče, sdělit jí, že je vdovou. Chtěl s sebou doktora, pro jistotu. Tomáš to zažil už několikrát. V prvním okamžiku jen strach v očích, prohlubující se hrozný strach, pak výkřik, pláč, vyděšené děti, injekce na uklidnění, shánění někoho, kdo by s paní zůstal... Kdyby byl Pida v kritickém stavu, určitě by policisti přijeli za Verunkou domů. Krátce na ni pohlédl.

Veronika přikývla. „Jo, já to zvládnou.“

Tomáš odbočil na velké parkoviště před hlavní bránou nemocnice. Možná by ho pustili i dovnitř, ale nechtěl se dohadovat a kromě toho vůbec nevádí pár kroků na čerstvém vzduchu. Zamkl auto a Verunku dohonil skoro na vrátnici.

Mladého lékaře v zeleném Tomáš neznal. Neříkalo mu nic ani jméno, které si přečetl na plastickém štítku, přišpendleném na zelené haleně.

„Manželce samozřejmě informaci poskytnout můžeme...“

„Před panem doktorem můžete mluvit,“ řekla Veronika netrpělivě.

Tomáš se představil. „Jsem lékař,“ dodal a pak si v duchu řekl, že to bylo asi nadbytečné, protože jako rodinný právník úspěšného podnikatele tedy rozhodně nevypadá.

„Pan Matouš má poraněnou páteř. Zlomeninu druhého krčního obratle, naštěstí bez posunu. Měl